

Ìwé Dániẹ̀lì — Nọmbà Méjìlẹ̀lọ́gọ́ta

Ìṣipayá Àwọn Ìyebíye Nínú Ìran Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ William Miller: Àyẹ̀wò Kíkún Lóri Ìyapa Adventism kúrò nínú ‘Ìmọ̀lẹ̀ Nlá’ àti Ìpè Látì Padà Sí Àwọn Ìpilẹ̀ Òtító náà

Jeff Pippenger
2024-01-26

Àwọn ọ̀sọ̀ iyebíye inú alá William Miller yòò tàn ní imọ̀lẹ̀ tí ó pọ̀ sí i ní igbà mẹ̀wáá ju bí wọn ti tàn nínú ìtàn àwọn Millerite lọ. Ọ̀ye àwọn Millerite nípa imọ̀ tí a mú kún un ní àkókò ìtàn wọn jẹ̀ ọ̀tótó, ṣùgbọ̀n kò pé. Nígbà tí a bá fi ọ̀ye wọn sínú àyè ìtàn tí ó péye sí i, ó máa n fi àwọn ìtẹ̀sílẹ̀wájú tí ó jinlẹ̀ sí i hàn, nítorí pé kì í ṣe pé ó kan mú àwọn òtító àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tí àwọn ọ̀sọ̀ iyebíye náà sojú fún gbòòrò sí i nikan, ṣùgbọ̀n ó tún mú àdánwò wá fún àwọn wúndiá mẹ̀wáá ti àwọn ojọ̀ ikeyin. Ọ̀ye àwọn Millerite ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ lóri àwọn àtẹ̀ méjì ti àwọn aṣáájú-òná (1843 àti 1850). Àwọn àtẹ̀ méjèjì jẹ̀ imúṣe àwọn tábilì tí a so tẹ̀lẹ̀ ní Habakkuk orí kejì, àti pé òtító náà pé àwọn àtẹ̀ náà jẹ̀ imúṣe Habakkuk, pẹ̀lú pé àwọn òtító wònyí gan-an ni àwọn òtító ìpilẹ̀ Adventism, ni Èmí Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ fi hàn gégé bí irú wọn.

Ìmọ̀ diẹ̀ nínú àwọn òtító ìpilẹ̀ṣe ni a pọ̀ sí i nínú ọ̀gò bí a ṣe tọ̀ àwọn Millerite sí imọ̀ye ibi mímọ̀ ti ọ̀run àti àwọn òtító tí ó ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú ibi mímọ̀ náà, lẹ́yìn idààmú nílá ti October 22, 1844. Ṣùgbọ̀n iyípadà Adventism sí ipò Laodicea ní ọ̀dún 1856, àti ikòsilẹ̀ wọn ní ikeyin sí “àwọn àkókò méje” ní 1863, mú wọn wọ̀ aginjù Laodicea. Kò sí òtító pàtàkì kankan tí a ti mú jáde nípasẹ̀ Adventism látì àwọn ọ̀dún 1850 síwájú. Bí o bá ṣiyèméjì nípa ẹ̀sùn náà, nígbà náà ṣàfihàn idí tí kò fi tọ̀.

Àwọn Míléráítì tónà nínú ọ̀ye wọn nípa Dániẹ̀lì méjì, ṣùgbọ̀n ọ̀ye wọn ní ààlà. Ìjọ̀ Adventist kò tii kojá ọ̀ye Míléráítì náà rára. Lónìí a lè rí gbogbo ìjọ̀ba méjọ̀ tí a sojú fún nínú orí kejì ìwé Dániẹ̀lì, bèẹ̀ ni a tún lè rí àpẹ̀rẹ̀ ààmì Dániẹ̀lì tí n gbádúrà kí ó lè lóye àṣírí alá Nebukadnessari. Àṣírí náà dúró fún àṣírí àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ ikeyin, (gbogbo àwọn wòlìí n tọ̀ka sí ojọ̀ ikeyin), àti àṣírí àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ ikeyin náà ni Johanu n dá mọ̀ gégé bí Ìfihàn Jesu Kristi. A n tú àṣírí náà sílẹ̀ nígbà tí “àkókò náà kù sí dídé,” diẹ̀ ṣáájú kí àkókò àyè-àánú parí, àti pé a ti n tú àṣírí náà sílẹ̀ báyii fún àwọn tí wọn bá yàn látì rí i.

Ìmọ̀ àwọn omọ̀lẹ́yìn Miller nípa “irúbo ojoojúmọ̀” nínú ìwé Dániẹ̀lì ni a fi hàn nípasẹ̀ imísí gégé bí ohun tó tọ̀; ṣùgbọ̀n ní ọ̀dún 1901, Ìjọ̀ Adventist bèrẹ̀ ilàna kan ti ikòsilẹ̀ òtító ìpilẹ̀ yẹn, àti ní àwọn ọ̀dún 1930, Ìjọ̀ Adventist ti padà sí ìwòye Pùròtẹ̀sítàntì àtijọ̀, èyí tí ó so pé “irúbo ojoojúmọ̀” dúró fún apá kan nínú ìṣe ìránṣe Kristi nínú ibi mímọ̀ rẹ̀. Ìwòye Sátàni yẹn, ni Èmí Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ so pé, wá látì ọ̀dọ̀ “àwọn angeli tí a ti lé jáde kúrò ní ọ̀run.” Lónìí, ìwòye Millerite tó tọ̀ nípa “irúbo ojoojúmọ̀” ni a lè rí gégé bí kì í ṣe àmì ìṣìn orìṣà nikan, ṣùgbọ̀n pẹ̀lú gégé bí àmì ìṣòtẹ̀ Ìjọ̀ Adventist, èyí tí n mú itanránṣe alágbára wá sórí àwọn tí kò nífẹ̀ ọ̀tító.

Àwọn omọ̀-èyìn Miller ni a darí lọ sí ojọ̀ tó tọ̀ fún iparí egbèrún méjilá ọ̀górùn-ún ọ̀dún náà, àti Adventism, lésẹ̀kẹ̀ṣẹ̀ lẹ́yìn Ìbànújẹ̀ Nlá náà, mọ̀ imọ̀lẹ̀ tí ó pọ̀ sí i tí ó ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ náà; ṣùgbọ̀n pẹ̀lú ikòsilẹ̀ wọn sí “àkókò méje,” látì ọ̀dún 1856 títí dé 1863, ànì títí dé ojọ̀ yìí gan-an, wọn kò tii rí imọ̀lẹ̀ tí n tẹ̀ síwájú látì inú ẹ̀kọ̀ tí wọn so pé ọ̀un ni ọ̀pá ààrín àti ìpilẹ̀ wọn. Lónìí, “àkókò

méje” ni a lè rí i, (láti ọ̀dò àwọn tí ó fẹ́ láti rí i), gégé bí ẹ̀ni pé ó ní ibáṣepọ̀ tààrà pẹ̀lú gbogbo àkókò inú àṣotẹ̀lẹ̀ egbèrún méjilá ogórùn-ún ọ̀dún nàà.

Ọ̀dún m̀erínlélógòrín àkókò nàà dúró fún àkókò iyípo tí ilẹ̀ n sinmi ní gbogbo ọ̀dún keje, èyí tí a tún ẹ̀ lẹ̀meje. Ọ̀dún ẹ̀dẹ̀gbẹ̀ta àádòrín nàà kò dúró fún àkókò idánwò fún Ísírẹ̀lì àtíjọ̀ nikan, sùgbón ó tún fi hàn iye ọ̀dún isòtẹ̀ sí àṣẹ̀ pé kí wọn jẹ́ kí ilẹ̀ sinmi tí yòò ẹ̀lẹ̀, kí a lè kópapọ̀ ọ̀dún àádòrín pátápátá tí a dá ilẹ̀ dúró kúrò nínú isinmi (èyí tí í ẹ̀ àkókò igbèkùn nítorí isòtẹ̀ nàà gan-an). Ọ̀sẹ̀ tí Kristi fi fidí májẹ̀mú múlẹ̀ ni a ẹ̀tò sí ọ̀dún m̀eta àtààbò sí agbelebu àti ọ̀dún m̀eta àtààbò lẹ̀yìn agbelebu. Nínú ọ̀sẹ̀ nàà Kristi n kó gbogbo èniyàn jọ, nítorí ó wí pé bí a bá gbé ọ̀n sókè, ọ̀n yóò kó gbogbo èniyàn jọ.

Nisinsinyí ni idájọ̀ ayé yìi wà: nisinsinyí ni a ó lé ọ̀mọ̀-aladé ayé yìi jade. Èmi nàà, bí a bá sì gbé mi ga kúrò ní ilẹ̀ ayé, èmi yóò fa gbogbo èniyàn wá sọ̀dò mi. Johanu 12:31, 32.

Egbèrún méjì lẹ̀dógún àti ogún ojọ̀, nínú èyí tí Kristi fi fidí májẹ̀mú múlẹ̀ tí ó sì kó èniyàn jọ sọ̀dò ara Rẹ̀, n ọ̀jọ̀ egbèrún méjì lẹ̀dógún àti ogún ọ̀dún tí Olórùn tú àwọn èniyàn ọ̀lọ̀tẹ̀ tirẹ̀ ká, nítorí ijà májẹ̀mú Rẹ̀. “Igbà méje” tí a mú ẹ̀ sí i lórí ijoba àrìwá Israẹ̀lì, n ọ̀jọ̀ itúkà egbèrún méjì lẹ̀dógún àti ogún ọ̀dún tí ó bèrẹ̀ ní 723 BC tí ó sì parí ní 1798. Ọ̀dún 538 pín àkókò méjèjèjì nàà, ó sì dá àkókò méjì tí ó tẹ̀ lé ara wọn, ti egbèrún kan, igba méjì, ogóta ọ̀dún, sílẹ̀. Àkókò àkókò n ọ̀jọ̀ itẹ̀ mọ̀lẹ̀ ibi mímọ̀ àti ogun nàà lábẹ̀ ẹ̀sẹ̀ keferi, àti èkejì, itẹ̀ mọ̀lẹ̀ tí ètò pòòpù ẹ̀.

“Àkókò méje” nàà, ti egbèrún méjì ó lé ẹ̀dẹ̀gbẹ̀ta ọ̀dún sí ijoba guúsù, tí ó bèrẹ̀ ní ọ̀dún 677 S.K., tí ó sì parí ní 1844, parí ní ojọ̀ kọ̀kàndínlógún oṣù kẹwàá, ọ̀dún 1844. Ó jẹ́ ààmì ègún májẹ̀mú nàà, a sì fi fifọ̀n ipẹ̀ ọ̀dún idásilẹ̀ nàà parí i, èyí tí a ní láti fọ̀n ní Ojọ̀ Ètùtù. Ojọ̀ Ètùtù àfihàn-òtítọ̀ tí ó bèrẹ̀ ní ojọ̀ kọ̀kàndínlógún oṣù kẹwàá, ọ̀dún 1844, dúró fún àkókò kan. Ọ̀n ni àkókò Idájọ̀ Ìwádìí, àti ní àkókò yẹn ni a ní láti máa fọ̀n ipẹ̀ ọ̀dún idásilẹ̀ tí ó bá iyípo mímọ̀ ti méje mu.

Sùgbón ní ojọ̀ ohùn angẹ̀li keje, nígbà tí yòò bèrẹ̀ sí i fún ipẹ̀, àsírí Olórùn yóò sì parí, gégé bí ó ti kẹ̀de fún àwọn iranṣẹ̀ rẹ̀, àwọn wòlì. Ifihàn 10:7.

Ìró Kàkàkí keje, tí ó bèrẹ̀ ní October 22, 1844, dúró fún Kàkàkí Jubilee ti iyípo mímọ̀ ti méje, gégé bí a ti gbé kalẹ̀ nínú Lefitiku ogún-ún-dín-lógbòn. Ní ikẹyìn, àwọn Millerites jẹ́ olóòtítọ̀ lórí isirò àsikò àṣotẹ̀lẹ̀ ọ̀dún egbèrún méjì àti ọ̀dúnrún, Adventism si wá lóye púpọ̀ sí i nípa rẹ̀ diẹ̀ lẹ̀yìn Ìbànújẹ̀ Nlá nàà, sùgbón “iyebíye” Miller nípa àkókò ọ̀dún egbèrún méjì àti ọ̀dúnrún n tòn mọ̀lẹ̀ lónií ní igbà m̀ewàá ju tẹ̀lẹ̀ lọ. Gbogbo àbùdá àṣotẹ̀lẹ̀ ti àkókò méje tí a ẹ̀sẹ̀rẹ̀ nínú àkókò ọ̀dún egbèrún méjì àti ọ̀dúnrún, ní isopọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ tààrà pẹ̀lú ọ̀dún egbèrún méjì, ọ̀dúnrún àti ogún (“àkókò méje”), ti Lefitiku orí ogún-ún-dín-lógbòn àti ogún-ún-mẹ̀fà.

Àwọn ọ̀mọ̀-èyìn Miller kọ̀ ibèrèrè Protestanti tí ó ti yapa kúrò ní òtítọ̀ àti ti Kátólíkì pé “àwọn ọ̀lọ̀ṣà àwọn èniyàn rẹ̀,” tí “gbé ara wọn ga,” tí wọn sì “ṣubú,” jẹ́ ààmì Antiochus Epiphanes, wọn sì tọ̀. Wọn mọ̀, wọn sì dáàbò bo òtítọ̀ nàà pé Róòmù ni nínú ọ̀rọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ Olórùn tí a ẹ̀sẹ̀rẹ̀ gégé bí “àwọn ọ̀lọ̀ṣà àwọn èniyàn rẹ̀ tí fi iran nàà múlẹ̀,” kí í ẹ̀ ọ̀ba ará Sírià kan tí a kò mọ̀, tí kò sì ní itàn pàtàkì, ẹ̀ni tí ó fi iran nàà múlẹ̀.

Lónií àwọn onímọ̀ ẹ̀sìn Adventist n kóni pé “àwọn ọ̀lọ̀ṣà nínú àwọn èniyàn rẹ̀” ni Antiochus Epiphanes. Lónií, àriyànjiyàn tí nínú itàn àwọn Millerite dúró gégé bí aṣojú pé àwọn èniyàn

májèmú àtìjọ́ tí a n kọ́já lójú kò mò, bèẹ̀ ni wọn kò sì lè mò iran náà (èyí tí a fi ìmòtótó “àwọn ọ̀lọ̀ṣà nínú àwọn ènìyàn rẹ̀” múlẹ̀), ni a tún n ẹ̀ ṣe lẹ̀kkan sí i nípasẹ̀ àwọn ènìyàn májèmú àtìjọ́ tí a tún n kọ́já lójú lẹ̀kkan sí i.

Níbi tí iran kò sí, àwọn ènìyàn a ẹ̀gbé: ẹ̀gbẹ̀n ẹ̀ni tí n pa òfin mò, aláyò ni í ẹ̀. Òwe 29:18.

Àwọn Millerite kọ́ ní tòótọ́ pé ẹ̀gbẹ̀rún méjilá àádọ́ta ọ̀dún mǎrún-ún (“àkókò méje”), ti Lefitiku méréndínlógòbò, ni wòlìi àkókò tí ó gúnjùlọ́ tí ó sì jẹ́ ikẹyìn nínú Bíbẹ̀lì, ẹ̀gbẹ̀n Adventismu ti Laodicea kọ́ “iyebíye” yẹn sílẹ̀ ní ọ̀dún 1863, àti lónií a lè rí i, (nípasẹ̀ àwọn tí ó fẹ́ rí), pé kí í ẹ̀ pé àwọn Millerite nikan ni wọn tọ́ nínú fifi “àkókò méje” mò gégé bí wòlìi àkókò tí ó gúnjùlọ́ nínú Bíbẹ̀lì, ẹ̀gbẹ̀n pẹ̀lú pé “èébú náà”, tí í ẹ̀ ibínú Ọ̀lọ̀run, ni a mú ẹ̀ sí i lóri ijọba àrìwá àti ijọba gúúsù Ísírẹ̀lì méjèèjì.

Lónií, a lè rí i pé àwọn iparí ọ̀tòtòtò ti àwọn ibínú méjèèjì wònyí, tí iwé Dániẹ̀lì sòrò nípa wọn (gégé bí àwọn wòlìi mǎrún pẹ̀lú), jẹ́ bí idábò méjì (àkókò àti ikẹyìn) ti àkókò ọ̀dún méréndínlógòrìn, nígbà tí Kristi gbé tẹ̀npilì Mílàráítì kalẹ̀, gégé bí a ti ẹ̀pẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú ojọ́ méréndínlógòrìn tí Mósè wà lóri òkè n gba ilàna fún gbígbé àgò aṣálẹ̀ kalẹ̀; àti pẹ̀lú nípasẹ̀ ọ̀dún méréndínlógòrìn ti Hẹ̀ròdu fi tún tẹ̀npilì ẹ̀, èyí tí àwọn Farisí tọ́ka sí nínú ijíròrò wọn pẹ̀lú Kristi nípa bí Ọ̀un ẹ̀ máa “jí dide” nípasẹ̀ iwènùmọ́ tẹ̀npilì kan tí àwọn oníṣòwò àti àwọn olùyí owó ti “pa run,” àti pẹ̀lú nípasẹ̀ àjínde tẹ̀npilì ènìyàn Rẹ̀ tí a dá pẹ̀lú kirómósòomù méréndínlógòrìn. Lónií, àwọn ọ̀títọ́ ipilẹ̀ Mílàráítì dúró ní itónà gégé bí wọn ti jẹ́ rí, ẹ̀gbẹ̀n ní báyií wọn jinlẹ̀ sí i ní ilọpo mẹwáá.

Lónií a lè rí i (nípasẹ̀ àwọn tí wọn múra tán láti rí), pé nígbà tí Kristi fi ara rẹ̀ hàn gégé bíi Palmoni (Olùkà-Nòm̀bà Alágbàyanu, tabí Olùkà-Nòm̀bà Àwọn Àsírí) nínú ẹ̀ṣẹ̀ ketàlá, ti orí kejọ́ Danieli, Ó n fi ibáṣepò tó wà lááárín iran kan tí ó ẹ̀pẹ̀rẹ̀ àkókò ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún méjì ó lé ọ̀dúnrún àti iran mǎrún tí ó ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún méjì ó lé lógòrún-ún mǎrún-ún àti ogún hàn. Nígbà tí a bá mò ibátan àwọn àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀ méjèèjì wònyí, a lè rí i pé wọn ní isopò tààrà pẹ̀lú ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé ọ̀gòrún-ún méjì àti ọ̀gòta ti isàkóso papal, èyí tí ó sì tún ní isopò pẹ̀lú ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé ọ̀gòrún-ún méjì àti ọ̀gòrún-ún mẹwáá ti Danieli 12 àti pẹ̀lú ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé ọ̀gòrún-ún mẹta àti mǎrún-únlélógòbò ti ẹ̀ṣẹ̀ kan náà.

Ọ̀pọ̀lọ̀pọ́ ibáṣepò tààrà síi wà lááárín àwọn àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀ tí a so mò iran méjèèjì inú ẹ̀ṣẹ̀ ketàlá àti kerinlá ti Dániẹ̀lì méjọ́, ẹ̀gbẹ̀n àwọn tí ó fẹ́ rí nikan ni wọn n mò wọn. Ẹ̀gbẹ̀n lónií, ju àwọn ibáṣepò gbogbo àwọn àkókò náà tí iran méjèèjì mú wá jọ lọ́, isípáyá orúkọ Pálmónì (Olùkà-nòm̀bà Alágbàyanu, tabí Olùkà-nòm̀bà Àwọn Àsírí) ni ó wà. Àwọn Mílàráítì tọ́ nípa àwọn ẹ̀ṣẹ̀ méjèèjì náà, ẹ̀gbẹ̀n imọ́ wọn ní ààlà, àti lónií Ijọ Adventist wà nínú òkùnkùn pípé àti pátápátá lásán.

Ẹ́ dúró, kí ẹ̀ sì yà á; ẹ̀ kígbẹ, kí ẹ̀ sì ké: wọn mutí, ẹ̀gbẹ̀n kí í ẹ̀ ti wáinì; wọn n yíyọ́, ẹ̀gbẹ̀n kí í ẹ̀ ti ọ̀tí lílẹ̀. Nítòrí OLÚWA ti tú ẹ̀mí oorun jíjinlẹ̀ sórí yín, ó sì ti di ojú yín; àwọn wòlìi àti àwọn alákosó yín, àwọn aríran, ni ó ti bò. Gbogbo iran náà sì di sí yín bí ọ̀rọ́ iwé tí a dì mò, tí àwọn ènìyàn fi fún ẹ̀ni tí ó kówé, pé, Kà á, mo bè ọ́: ó sì ní, Èmi kò lè kà á; nítòrí a di í mò: a sì fi iwé náà fún ẹ̀ni tí kò kówé, pé, Kà á, mo bè ọ́: ó sì ní, Èmi kò kówé. Isaiah 29:9–12.

Arábinrin White fi hàn pé a fún William Miller ní “imólẹ̀ nlá” lóri iwé Ifihàn, ẹ̀gbẹ̀n ọ̀ye rẹ̀ nípa orí kejilá, ketàlá, ketadínlógún àti kejídínlógún ti Ifihàn, ní kíkànsí, kò tọ́. Àwọn ọ̀ye tí kò tọ́ wònyí

“Àwọn òjìṣe tí a kò yà sọtò mímọ́ n tò ara wọn kalẹ́ sí ijà sí Ọlórún. Wọn n yin Kristi àti ọlórún ayé yìi lórún kan náà. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ní ijẹ́wọ́ wọn n gba Kristi, wọn n gbàṣe Barabbasi mọ́ra, wọn sì fi iṣe wọn sọ pé, ‘Kí í ṣe Ọkúnrin yìi, bí kò ṣe Barabbasi.’ Kí gbogbo àwọn tí n ka àwọn ilà wònyí kí wọn kíyèsára. Satani ti ṣe iṣògo ohun tí ó lè ṣe. Ó rò pé òun yóò tú iṣòkan tí Kristi gbàdúrà pé kí ó wà nínú ijọ Rẹ́ ká. Ó ní pé, ‘Èmi yóò jáde lọ, èmi yóò sì jẹ́ èmi èké láti tàn àwọn tí mo bá lè tàn jẹ, láti máa ṣàrìwísí, àti láti dá lẹ́bi, àti láti sọ irọ.’ Kí a gba omọ ẹ̀tàn àti ẹ̀lẹ̀rìi èké wọ́lé nípasẹ̀ “ijọ kan tí ó ti ní imọ̀lẹ̀ púpọ̀,” ẹ̀rì púpọ̀, ijọ náà yóò sì kọ ihìn tí Olúwa ti rán, yóò sì gba àwọn ifidihàn tí kò ní idí rará àti àwọn àfojúsùn èké àti àwọn ẹ̀kọ́ èké. Satani n rẹ̀rin-ín sí òmùgò wọn, nítorí ó mọ ohun tí òtítọ́ jẹ́.”

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ yóò dúró lórí àwọn pepe iwàásù wa pẹ̀lú òtùpá àṣotélé èké ní ọ̀wọ́ wọn, tí a ti dáná sí láti inú òtùpá ọ̀run-àpáàdì ti Sátàni. Bí a bá n tọ́jú iyeméjì àti àìgbàgbọ́ sí ọ̀kàn, a ó yọ àwọn òjìṣe olóòtítọ́ kúrò lẹ́dọ̀ àwọn èniyàn tí wọn rò pé àwọn mọ ohun púpọ̀. ‘Bí iwọ́ bá ti mọ́,’ ni Kristi sọ, ‘àní iwọ́ pẹ̀lú, ní ojọ́ rẹ́ yìi, àwọn ohun tí í ṣe ti àlàáfíà rẹ́! sùgbọ́n nísinsin yìi wọn ti farapamọ́ kúrò ní ojọ́ rẹ́.’”

“Síbèsíbẹ̀, ipilẹ̀ Ọlórún dúró ṣinṣin. Olúwa mọ àwọn tí í ṣe ti Ọun. Òjìṣe tí a ti yà sí mímọ́ kò gbọdọ́ ní ẹ̀tàn kankan ní ẹ̀nu rẹ́. Ó gbọdọ́ hàn gbangba bí ọ̀sán, kí ó sì bọ́ lẹ́wọ́ gbogbo àbàwọn ibi. Iṣẹ́-iránṣe àti ẹ̀ka itẹ̀jádẹ́ tí a ti yà sí mímọ́ yóò jẹ́ agbára ní fifi imọ̀lẹ̀ òtítọ́ tàn sórí iran yìi tí ó yà kúrò ní ọ̀nà. Imọ̀lẹ̀, ẹ̀yin arákúnrin, imọ̀lẹ̀ sí i ní a nílò. Fẹ́ ipè ní Sióni; ké ikilò ní orí òkè mímọ́. Kó ogun Olúwa jọ, pẹ̀lú ọ̀kàn tí a ti yà sí mímọ́, kí wọn lè gbọ́ ohun tí Olúwa yóò sọ fún àwọn èniyàn Rẹ́; nítorí pé Ó ti mú imọ̀lẹ̀ pọ́ sí i fún gbogbo àwọn tí yóò gbọ́. Kí wọn di ohun ijà mú, kí wọn sì pèsè tán, kí wọn sì gòkè lọ sí ogun—sí iranlọ́wọ́ Olúwa lòdì sí àwọn alágbára. Ọlórún tikára Rẹ́ yóò ṣiṣe fún Ísírẹ̀lì. Gbogbo ahọ́n èké ni a òò dáké. Ọ̀wọ́ àwọn àngẹ̀lì yóò bì gbogbo oṣbọ́n ẹ̀tàn tí wọn n dá sílẹ̀ lulẹ̀. Àwọn odi ààbò Sátàni kì yóò borí láéláé. Iṣẹgun yóò bá ihìn-iṣe àngẹ̀lì kẹ́ta lọ. Gégé bí Olórí ogun Olúwa ti wó odi Jérikò lulẹ̀, beẹ̀ ni àwọn èniyàn Olúwa tí n pa àwọn òfin Rẹ́ mọ́ yóò ṣẹgun, a ó sì ṣẹgun gbogbo agbára tí ó n tako. Kí èmi kankan má ṣe ráhùn nípa àwọn iránṣe Ọlórún tí ó tọ́ wọn wá pẹ̀lú ihìn-iṣe tí a rán láti ọ̀run. Ẹ́ má ṣe tún máa wá àbùkù nínú wọn mọ́, ní wí pé, ‘Wọn lágbara jù ní idúró wọn; wọn n sọ̀rọ́ líle jù.’ Wọn lè sọ̀rọ́ líle; sùgbọ́n sé kò ha ye? Ọlórún yóò mú kí etí àwọn olùgbọ́ máa rò tí wọn kò bá fetí sí ohùn Rẹ́ tàbí sí ihìn-iṣe Rẹ́. Yóò dá àwọn tí n tako ọ̀rọ́ Ọlórún lẹ́bi.”

“Satani ti gbe gbogbo igbésẹ́ tí ó ṣe ẹ́ kalẹ́ kí ohunkóhun má bàa wọ́ láàárín wa gégé bí èniyàn kan láti bá wa wí, àti láti bá wa wí lẹ̀nu, àti láti rò wá láti fi àwọn àṣiṣe wa sílẹ̀. Sùgbọ́n àwọn èniyàn kan wá tí yóò ru àpótí májẹ̀mú Ọlórún. Àwọn kan yóò jáde kúrò láàárín wa tí wọn kì yóò sì tún ru àpótí májẹ̀mú náà mọ́. Sùgbọ́n àwọn wònyí kò lè kọ́ odi láti dí òtítọ́ lónà; nítorí yóò máa lọ síwájú àti sókè tí tí dé ọ̀pin. Ní igbà àtijọ́ Ọlórún ti gbé àwọn èniyàn dide, ó sì sì ní àwọn èniyàn ànfààní tí n dúró, tí a ti pèsè tán, láti ṣe ifẹ́ Rẹ́—àwọn èniyàn tí yóò la àwọn idènà kojá, tí wọn jẹ́ bí odi tí a fi amọ́ tí kò ní idáná lélé. Nígbà tí Ọlórún bá fi Èmi Rẹ́ lé àwọn èniyàn lórí, wọn yóò ṣiṣe. Wọn yóò kéde ọ̀rọ́ Oluwa; wọn yóò gbé ohùn wọn sókè bí ipè. Òtítọ́ kì yóò dín kù tàbí pàdánù agbára rẹ́ ní ọ̀wọ́ wọn. Wọn yóò fi àwọn irékojá wọn hàn fún àwọn èniyàn, àti ẹ̀ṣe wọn fún ilé Jakọbu.” Testimonies to Ministers, 409–411.

Láti mọ́ ààmì ti Sátàni ti “ìgbà gbogbo” gégé bí ààmì Kristi, ni láti yin “Kristi àti ọlórún ayé yìi ní èmi kan náà.” Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ní isọ̀rọ́ wọn wọn n jẹ́wọ́ pé àwọn gba Kristi, wọn gba Barabbasi mọ́ra,

won si fi ise won so pe, “Ki i se Okunrin yi, bi ko se Barabbasi.” Awon otitoto ti a sapepe ninu ala Miller gegge bi “awon iyebiye”, ti a si tun fi aworan han lori awon tabili mimomomejeje, ni “imole nla” naa, ti a fi fun Miller, ti Adventism si ti ko.

Won n jowo pe awon n yin Kristi pelu ami Satani, won si n so pe awon duro lori ipile Olorun, nigba ti o je pe ipile aroje ni, eyi ti n mu itanran lile wa sori gbogbo awon ti n duro lori iseto oko isin alaipe yen. Ko si ohun tuntun labẹ ooron, Israeli ode oni si kan n rin ninu ategun asotete ti Israeli igbani.

“Ohun kan n ru okan mi lokan gidigidi: ain nla ti ife Olorun, eyi ti a ti padanu nipase ifarada lodi si imole ati otitoto, ati ipa awon ti won ti je onisise ninu ise takuntakun, ti won, niwaju eri ti a ko jo lori eri, ti lo ipa kan lati tako ise iranse naa ti Olorun ti ran. Mo toka si orile-edede awon juu, mo si beere pe, Se a gbodo fi awon arakunrin wa silẹ ki won gba ona kan naa ti ifarada afaju kaja, titi de opin akoko idanwo gangan? Bi o ba si je pe awon eniyan kan ti nilo oluso toototo ati olodoto laalae, ti ki yodo dake, ti yodo ke ni osan ati ni oru, ti yodo maa fi ikilo ti Olorun ti funni han, awon wonyi ni Awon Adventisti Ojo-Isinmi Keje. Awon ti won ti ni imole nla, awon anfaani ibukun, ti won, gegge bi Kapernaumu, ti gbẹ won sokẹ de orun nipa ti anfaani, se nipa ailodadaa ni a o fi won silẹ si okunkun ti o ba titobi imole ti a fi fun won mu?”

“Mo fe bebe lodode awon arakunrin wa ti yodo pejo si Apejo Gbogbogbo lati feti si iranse ti a fi fun awon ara Laodikea. Iru ipo afaju wo ni tiwon! A ti mu oran yi wa si oju yin leralera, sugbon ateloron yin nipa ipo emi yin ko ti jinle to, ko si ti dunni to lati mu itunse wa. ‘Nitori iwo n wi pe, Emi oloro ni, mo si ti di oloro ninu oro, emi ko si nilo nkan kan; iwo ko si mo pe alailaanu ni iwo, ati eni aanu, ati talaka, ati afaju, ati ihodho.’ Ebi itanje ara eni wa lori awon ijo wa. Igbesi aye esin ti ope eniyan je eke.” Manuscript Releases, volume 16, 106, 107.

“Kapanamu” ni ilu ti Jesu yan gegge bi ilu tire.

“Ni Kapanamu ni Jesu maa n gbẹ laarin akoko awon irinajo Re sibe-sibe, a si wa mo o si ‘ilu tire funra Re.’ O wa lori eti Okun Galili, o si sun mo aala petele elewa ti Genesareti, bi ko ba tie je pe o wa lori re gan-an.” The Desire of Ages, 252.

Kristi yan Kapernaumu gegge bi o ti yan Jerusalemu ni ojo igbani.

Emi yodo si fi eya kan fun omo re, ki Dafidi iranse mi le ni imole niwaju mi ni gbogbo igba ni Jerusalemu, ilu ti mo ti yan fun ara mi lati fi oruko mi si. 1 Awon Oba 11:36.

Kristi yan Esin Adventi gegge bi ilu re ni odun 1844, ati pe ni odun 1863, Esin Adventi ti tun ilu “Jeriko” ko, eyi ti o je aami itunu ati oloro Laodikia. Gegge bi o ti ri pelu Isireli atijo, beẹ naa ni pelu Isireli ode-oni. Esin Adventi gba pe awon ni ara ilu pataki Olorun, sugbon won ti ko “imole nla” naa ti n pese eri ije ara ilu. Gegge bi Silo ni akoko Eli, Hofni ati Finehasi, a odo da Esin Adventi lejo gegge bi “imole nla” ti a fun won ni anfaani lati gba.

“Ninu awon ti won jowo ara won gegge bi omo Olorun, bi suuru se kekerẹ ti a ti fihan, bi oro kikorọ pupo ti a ti so, bi idalẹbi pupo ti a ti kede si awon ti ki i se ti igbagbo wa. Ope eniyan ti wo awon ti won je ti awon ijo miran gegge bi elese nla, nigba ti Olúwa ko ka won beẹ. Awon ti n wo awon omo ege awon ijo miran ni iru ona beẹ, nilo lati re ara won silẹ labẹ owọ agbara

Olórun. Àwọn tí wọn n dá lẹbi lẹ jẹ pé ìmọlẹ̀ diẹ̀ péré ni wọn ní, ànfààní àti ẹ̀tọ̀ diẹ̀ ni wọn ní. Bí wọn bá ní ìmọlẹ̀ tí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ ẹ̀gbé nínú àwọn ijọ wa ti ní, wọn lè ti tẹ̀síwájú lọ ní iwọn tí ó tóbi púpọ̀ sí i, wọn sì lè ti sàfihàn ìgbàgbọ̀ wọn sí ayé dáadáa jù bẹ̀ẹ̀ lọ. Nípa àwọn tí n sògo nínú ìmọlẹ̀ wọn, síbẹ̀ tí wọn kò rìn nínú rẹ̀, Kristi wí pé, ‘Sùgbón mo wí fún yín, Yòò se é farada fún Tírè àti Sídónì ní ojọ̀ idájọ̀ ju fún yín lọ. Iwo náà, Kápánaùmù [Àwọn Adventist Ojọ̀ Keje, tí wọn ti ní ìmọlẹ̀ nílá], tí a gbé ga dé ọ̀run [nípa ànfààní], a ó sọ ọ̀ kalẹ̀ sí ọ̀run àpáadi: nítórí bí a bá ti se àwọn isẹ̀ agbára nílá, tí a ti se nínú rẹ̀, ní Sódómù, ilú náà ì bá ti dúró títí di òní yí. Sùgbón mo wí fún ọ̀, Pé yòò se é farada fún ilẹ̀ Sódómù ní ojọ̀ idájọ̀ ju fún ọ̀ lọ.’ Ní àkókò náà Jesu dáhùn ó sì wí pé, ‘Mo dúpẹ̀ lẹwọ̀ rẹ̀, Baba, Olúwa ọ̀run àti ayé, nítórí pé iwọ̀ ti fi nńkan wònyí pamọ̀ fún àwọn ọ̀lọ̀gbọ̀n àti àwọn amọ̀ye [ní isíró ara wọn], o sì ti fi wọn hàn fún àwọn ọ̀mọ̀dé kékeré.’”

“Ní isinsin yí, nítórí pé ẹ̀ ti se gbogbo isẹ̀ wònyí, ni Olúwa wí, mo sì bá yín sọ̀rò, ní jìjì ní kùtùkùtù àti ní sí sórò, sùgbón ẹ̀ kò gbọ̀; mo sì pè yín, sùgbón ẹ̀ kò dáhùn; nítórí náà èmi yòò se sí ilẹ̀ yí, tí a fi orúkọ mi pè, èyí tí ẹ̀ gbẹ̀kẹ̀ lé, àti sí ibi tí mo fi fún yín àti fún àwọn baba yín, gégé bí mo ti se sí Sílò. Èmi yòò sì lé yín kúrò níwájú mi, gégé bí mo ti lé gbogbo àwọn arákùnrin yín jáde, àní gbogbo irú-ọ̀mọ̀ Efraimu.”

“Olúwa ti fi àwọn ilẹ̀-isẹ̀ tí ó ní itóbi se pàtàkì múlẹ̀ láaárín wa, a sì gbòdò máa sàkóso wọn, kí í se gégé bí a ti n sàkóso àwọn ilẹ̀-isẹ̀ ayé, bí kò se gégé bí ètò Olórun. A gbòdò máa sàkóso wọn pèlú ojú tí ó dojú kọ̀ ọ̀go rẹ̀ nikan, kí a lè fi gbogbo ọ̀nà gbà àwọn ọ̀kàn tí n sẹ̀gbé là. Sí àwọn èniyàn Olórun ni àwọn ẹ̀rí Èmí ti dé, síbẹ̀ ọ̀pọ̀ èniyàn kò tii feti sí ibáwí, ikilò, àti imòrán.”

“E gbọ̀ èyí nísinsin yí, èyin èniyàn ašiwèrè, tí kò ní òye; tí ó ní ojú, sùgbón tí kò rí; tí ó ní etí, sùgbón tí kò gbọ̀: ẹ̀ kò ha ní bẹ̀rù mi bí? ni Olúwa wí; ẹ̀ kò ha ní rí níwájú mi bí? èmi tí mo ti fi iyanrìn se ààlà fún ọ̀kun nípasẹ̀ òfin ayérayé, kí ó má bà a kojá a: bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé igbì rẹ̀ n ru ara wọn sókè, wọn kò lè borí; bí wọn tilẹ̀ n hó, wọn kò sì lè kojá a. Sùgbón àwọn èniyàn wònyí ní ọ̀kàn ọ̀lọ̀tẹ̀ àti ọ̀lọ̀yà; wọn ti yà kúrò, wọn sì ti lọ. Wọn kí í sọ̀ nínú ọ̀kàn wọn pé, Jé kí a bẹ̀rù Olúwa Olórun wa nísinsin yí, ẹ̀ni tí n fún wa ní ọ̀jò, èyí àkọ̀kọ̀ àti èyí ikeyin, ní àkókò rẹ̀: ó pa àwọn ọ̀sẹ̀ ikòrè tí a yàn mọ̀ sílẹ̀ fún wa. Àisèdéédéé yín ni ó ti yí àwọn nńkan wònyí padà, ẹ̀sẹ̀ yín sì ti fà ohun rere mọ̀ra kúrò lódò yín.... Wọn kí í se idájọ̀ ẹ̀jọ̀, ẹ̀jọ̀ aláini bàbá, síbẹ̀ wọn n lááyò; ẹ̀tọ̀ àwọn aláini ni wọn kí í se idájọ̀ rẹ̀. Èmi kí yòò ha bẹ̀ àwọn nńkan wònyí wò bí? ni Olúwa wí; ọ̀kàn mi kí yòò ha gbẹ̀san lára orilẹ̀-èdè bí èyí bí?”

“Sé a ó fi ipa mú Olúwa láti wí pé, ‘Má se gbàdúrà fún àwọn èniyàn wònyí, bẹ̀ẹ̀ ni má se gbé igbe tàbí àdúrà sókè fún wọn, bẹ̀ẹ̀ ni má se bẹ̀ mí fún wọn: nítórí èmi kí yòò gbọ̀ tire?’ ‘Nítórí náà ni a ti dá àwọn ijọ̀jò dúró, kò sì sí ọ̀jò ikeyin.... Sé láti àkókò yí iwọ̀ kí yòò ké pe mi pé, Baba mi, iwọ̀ ni olùtónisónà igbà èwe mi?’” Review and Herald, August 1, 1893.

A ó tẹ̀síwájú pèlú ìgbéyèwò wa lóri “ìmọlẹ̀ nílá” tí a fi fún William Miller lóri iwé Iṣipayá nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Nígbà tí Kristi wá sínú ayé láti fi ẹ̀sin ọ̀títọ̀ hàn gégé bí àpẹ̀rẹ̀, àti láti gbé àwọn ilàna tí ó yẹ kí wọn máa sàkóso ọ̀kàn àti isẹ̀ èniyàn ga, irọ̀ ti ti gbé idí mú jinlẹ̀ tó bẹ̀ẹ̀ nínú àwọn tí wọn ti ní ìmọlẹ̀ púpọ̀, tí wọn kò sì tún lóye ìmọlẹ̀ náà mọ̀, bẹ̀ẹ̀ ni wọn kò ní ifẹ̀ láti fi àṣà ibilẹ̀ sílẹ̀ nítórí ọ̀títọ̀. Wọn kọ̀ Olùkọ̀ni ti ọ̀run, wọn kan Olúwa ọ̀go mọ̀ agbélẹ̀bùú, kí wọn lè di àṣà àti ohun èrò

tiwọn mú. Èmí kan náà gan-an ni a ní fi hàn ní ayé lónìí. Àwọn èniyàn kò fẹ́ ẹ̀se àwárí òtítító, kí àṣà wọn má bàa dàrú, kí ètò tuntun sì má bàa wọlé. Nínú ẹ̀dá èniyàn, àìlera àìdá láti ẹ̀ṣe wà nígbà gbogbo, àti pé nípa ẹ̀ṣe àdánidá, àwọn èniyàn máa ní fẹ́ gbé àwọn èrò àti ìmò èniyàn ga gidigidi, nígbà tí a kò mọ̀ tàbí mọ̀yì ohun tí í ẹ̀se ti Ọlórún àti ti ayeraye.” Counsels on Sabbath School Work, 47.